

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Музична критика

Освітній ступінь	бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>3</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>5,6</td></tr></table>	Курс	3	Семестр	5,6								
Курс	3													
Семестр	5,6													
Спеціальність	034 Культурологія													
Освітня програма	Музична культурологія													
Статус	вибіркова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>6.5</td></tr><tr><td>Годин</td><td>195</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>14</td></tr><tr><td>Семінари</td><td>14</td></tr><tr><td>Практична робота</td><td>40</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>127</td></tr></table>	ECTS	6.5	Годин	195	Лекції	14	Семінари	14	Практична робота	40	Самостійна робота	127
ECTS	6.5													
Годин	195													
Лекції	14													
Семінари	14													
Практична робота	40													
Самостійна робота	127													
Семестровий контроль	Залік													

Інформація про викладача

ПІБ	Д'ячкова Олена Анатоліївна доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=tj4JB0cAAAAJ&hl=ru
e-mail	anylen@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

«Музична критика» є важливим етапом у процесі професійної підготовки студентів – культурологів. Вона органічно пов'язана з подальшою науковою роботою студентів у магістратурі та аспірантурі, формує аналітичну базу, критичне мислення удосконалює методологічні навички для подальшої дослідницької роботи. Є запорукою вдалої інтеграції студентів-культурологів у сучасне мистецьке життя у якості експертів - спостерегачів культурного процесу. Курс викладається у V та VI семестрах, доповнює курси «Основи редагування та журналістики» та «Практика редагування та журналістики» та утворює логічно-узгоджений, гармонізований учбово-методичний дисциплінарний комплекс, спрямований на забезпечення необхідних для студентів-культурологів практичних навичок аналізу музичних подій сучасності, із подальшими виступами у мережі мас-медіа.

Мета курсу полягає у репрезентації важливої частини культурної спадщини людства, висвітленні її потенціалу, як матеріалу досліджень, надання можливості початку діяльності музичного критика під керівництвом викладача.

Завдання курсу:

1/ формування у студентів уявлення про музичну критику як соціально значущу галузь їх професійної та творчої самореалізації;

2/ стимулювання активної позиції по відношенню до вітчизняної культури ознайомлення з історією музичної критики як дзеркалом змін свідомості людини у різні часи

- 3/виховання літературного та артистичного смаку
- 4/надбання навичок написання музично-критичних текстів

Структура курсу. Курс «Музичної критики» будується на принципах історичної послідовності та спирається на поступове вивчення найкращих зразків світової музичної критики. Художньо-творча специфіка вузу знайшла відбиття безпосередньо в об'єкті курсу та типах практичної діяльності. В центрі уваги курсу семантичний аналіз ментальних картин світу людства різних періодів, що витворюються на перехресті музичної культури та літератури. Викладання матеріалу подається як кореляція подій минулого та сьогодення. Курс музичної критики передбачає проведення практичних занять у формі співбесід та у створенні музично-публіцистичних текстів. Така практика дозволить студентам у майбутньому впевнено діяти в ролі експертів музичних подій.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, платформи Zoom та Telegram.

Перелік тем

Тема 1. Предмет курсу. Специфіка музичної критики та її зв'язок із історією «слова про музику».

Семінар 1. Опис музичних реалій в апокрифах та міфах про Царя Давида та Орфея.

Тема 2. Музична критика та література. Опис музичних реалій як тема та/або компонент літературного тексту.

Семінар 2. Українські письменники та музика

Тема 3. Музична критика та література. Музично-критична діяльність письменників (кінець XVIII – перша половина XX сторіччя).

Семінар 3. Музично-критична діяльність письменників-романтиків: Е.-Т. Гофман, М.-А. Стендаль, В. Одоєвський.

Тема 4. Композитори-критики. Виконавці-критики.

Семінар 4. Критична діяльність Роберта Шумана

Тема 5-6. Музична критика та юриспруденція (друга половина XIX – початок XX ст.)

Семінар 5. Особливості уявлення про стиль в роботі П.Сергєєча (П.Пороховщікова) «Мистецтво промови на суді».

Семінар 6 Риси адвокатської практики в критичній діяльності П.Чайковського.

Тема 7. Різноманітні форми слова про музику доби Модерну. Поява спеціалізованих видань.

Семінар 7. Поява та поширення мемуарної та многографічної музично-критичної літератури на початку XX сторіччя (на прикладі текстів І.Стравинського та про композитора).

Тема 8. Зародження музикознавства у лоні музичної критики.

Семінар 8. Критична діяльність Т.Адорно та Б.Асаф'єва

Тема 9 Особливості функціонування інституту музичної критики у тоталітарну добу

Семінар 9. Слово про музику як ідеологічний текст. (На прикладі журналів «Музика», «Музика в маси» тощо...)

Тема 10. Музична критика доби 60-х. (вітчизняна традиція). Музично-критична діяльність композиторів - шістдесятників та її традиції.

Семінар 10. Музично-критична діяльність Л.Грабовського.

Тема 11. Критика та «третій напрям».

Семінар 11. Роль музичних публікацій в становленні Бітлломанії

Тема 12. Вітчизняна музична критика 1990-х років. Роль нових мас-медіа. Нові ампула критиків.

Семінар 12. Діяльність В.Симоненка, Л.Гольштейна, А.Когана

Тема 13. Тенденції популяризації музики в перші десятиріччя 2000-х років. Феномен публічної музичної лекції. Музичний критик як публічна персона

Семінар 13. Особливості просвітницької діяльності (на прикладі творчості Артема Варгафтика)

Тема 14. Основні дискусії про музичну критику сьогодні.

Семінар 14. Ринок спеціалізованих видань про музику в мережі Internet

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, аналіз статей, написання музично-критичних статей

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Telegram .

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	
2.	Аналіз критичних публікацій	20
3.	Написання творчого портрету	30
4.	Написання рецензії	30
5	Здатність до само редагування	15
6	Вміння знаходити аргументи в текстах та подіях минулого	5
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінку «відмінно» А отримує студент, який самостійно створив передбачені практичною роботою тексти (рецензія та творчий портрет). Здатен пояснити зв'язок теми його критичного виступу з процесом та провідними тенденціями музичного життя

сучасності. Ознаки жанрів є стабільними і зрозумілими. Сам студент здатен їх прокоментувати.

У поглядах на сьогодення студент спирається на особливості розуміння музичної історії, актуальних тем кожної доби. Стиль представлених робіт не пов'язаний із мовними кліше радянської доби та містить цікаві образні запозичення із літератури.

Студент приймав участь у семінарах та набрав не менш 80 балів. (по 10 балів за один семінар). Активна мистецька позиція та участь у роботі прес – груп оцінюється додатковими балами.

Оцінка «**добре**» **В**: ставиться у випадку, коли студент представив дві музично-критичні роботи. Є обізнаним в історії критики та здатен враховувати її уроки в практичній роботі. Має не менш 50 балів за участь у семінарах.

Оцінка «**добре**» **С** ставиться у випадку виконання студентом практичних завдань за умови їх прийняттого художнього стилю (відсутність мовних штампів та «канцеляриту»). Відвідав хоча б один семінар.

Оцінка «**задовільно**» **D** ставиться у випадку виконання завдань, що містять мовні штампи та «канцелярит».

Оцінка «**задовільно**» **E** ставиться у випадку невиконання практичних завдань, але за умови відвідування лекцій.

Оцінка «**незадовільно**»: студент не опанував навчальний матеріал або опанував його на 10–20%, не орієнтується в проблематиці курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна частково може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у музичному житті України, відвідування музичних заходів та музично-критична реакція на них у доступний спосіб..